

Riachtanais le haghaidh Cumarsáide sna Gaelscoileanna trasna an churaclaim

Trasna an churaclaim, ag leibhéal ata fóirsteanach dá n-inniúlacht ba chóir go gcuirfí ar chumas daltaí sna Gaelscoileanna scileanna a fhorbairt i:

Éisteacht, Tuiscint agus Labhairt
Ba chóir go gcuirfí ar chumas daltaí:

- Bheith ag éisteacht le díospóireachtaí, mínithe, rólímirt agus láithreoireachtaí agus bheith rannpháirteach iontu;
- tráchtanna a dhéanamh, ceisteanna a chur agus barúlacha daoine eile a fhreagairt;
- eolas, smaointe, barúlacha, mothúcháin agus samhluithe a chur in iúl agus stór focal níos leithne in úsáid;
- bheith ag labhairt go soiléir agus a gcuid cainte a struchtúir le go dtuigfidh daoine eile smaointe;
- dóigheanna labhartha a oiriúnú don lucht éisteachta agus don chás;
- dóigheanna neamhbhriathartha a úsáid le smaointe a chur in iúl agus le dul i dteagmháil leis an duine atá ag éisteacht.

Léitheoireacht
Ba chóir go gcuirfí ar chumas daltaí:

- raon de théacsanna a léamh le faisnéis*, smaointe agus sult a fháil ;
- raon de straitéisí a úsáid le bheith ag léamh ar dhóigh níos neamhspleáiche;
- faisnéis a aimsiú, a roghnú agus a úsáid ó raon foinsí;
- smaointe, imeachtaí agus gnéithe i dtéacsanna a thuiscint agus a thaiscéaladh*;
- fianaise ó théacsanna * a úsáid le barúlacha a mhíniú.
- Eolas ar theanga na Gaeilge a shaibhriú fríd réimse téacsanna*(Enrich and broaden their knowledge of Irish language through a range of texts*

*Nóta ar théacsanna: Tagraíonn téacsanna do smaointe a chuirtear in eagar le teachtaireacht a chur in iúl agus i láthair i bhfoirm scríofa, labhartha, amhairc agus shiombalach.

Scríobh
Ba chóir go gcuirfí ar chumas daltaí:

- bheith ag labhairt ar obair, í a phleanáil agus a chur in eagar;
- faisnéis, míniú, mothúcháin, samhluithe agus smaointe a chur in iúl ar dhóigh shoiléir eagraithe;
- smaointe a fhorbairt, a chur in iúl agus i láthair i bhfoirmeacha agus i bhformáidí éagsúla, agus acmhainní traidisiúnta agus digiteacha in úsáid le haghaidh spriocghrúpaí agus cuspóirí difriúla;
- bheith ag scríobh le cruinneas agus hoilteacht atá ag fás.

Dul Chun Cinn sa CHUMARSÁID trasna an churaclaim sna Gaelscoileanna

Leibhéal 1	Leibhéal 2	Leibhéal 3	Leibhéal 4
<p>I gcásanna coitianta, agus iad ag éisteacht le agus ag freagairt do raon de spreagthaí,</p> <p>tig le daltaí...</p> <ul style="list-style-type: none"> bheith ag éisteacht le heolas a fháil; ról duine eile a ghlacadh agus iad ag súgradh; míniú gairid agus plé simplí a thuiscint; treoracha gearra simplí a leanúint ceisteanna a chur agus a fhreagairt; stór focal óna gcuid taithí féin a úsáid le cur síos ar smaointe agus mhothúcháin; labhairt go samhlaíoch agus iad páirteach i rólímirt; iarracht éigin a thabhairt le labhairt ar a gcuid eispéireas féin; labhairt os ard le go gcluinfead agus go dtuigfead iad; féachaint i súile a chéile agus seal a ghlacadh i gcómhrá. 	<p>I gcásanna coitianta, agus iad ag éisteacht le agus ag freagairt do raon de spreagthaí,</p> <p>tig le daltaí...</p> <ul style="list-style-type: none"> príomhphointí comhrá agus mínithe a shainaitheint; páirt a ghlacadh i rólímirt ag idirghníomhú le daoine eile; éisteacht le treoracha simplí agus iad a leanúint céim ar chéim; pléanna a leanúint, rud éigin a rá agus gnásanna comhrá a chomhlíonadh; ceisteanna a chur le teacht ar fhaisnéis agus freagra a thabhairt ar cheisteanna daoine eile; stór focal simplí a úsáid le smaointe, samhluithe agus barúlacha a cur in iúl; imeachtaí a chur in ord; bheith ag labhairt go soiléir le go gcluinfead agus go dtuigfead iad; comharthaíocht choirp a úsáid le rannpháirtíocht a chur in iúl. 	<p>I raon de chásanna agus le haghaidh spriocghrúpaí agus cuspóirí éagsúla ,</p> <p>tig le daltaí...</p> <ul style="list-style-type: none"> bheith ag éisteacht le faisnéis ar leith a fháil; ról a ghlacadh; ceisteanna a chur chun tuiscint iomlán a bhaint amach príomhphointí díospóireachtaí a leanúint agus rud éigin a rá a chuirfidh tuiscint in iúl; ceisteanna a chur faoi a gcluineann siad; a mbarúlacha/smaointe a mhíniú; stór focal cuí a úsáid; imeachtaí a chur in ord agus iarracht éigin a dhéanamh a gcaint a phleanáil; an guth agus an tuin chainte a athrú; é a thuiscint gur féidir go mbeidh éifeacht ag comharthaíocht choirp ar an duine atá ag éisteacht. 	<p>I raon de chomhthéacsanna agus cuspóirí éagsúla agus spriocghrúpaí difriúla á gcur san áireamh,</p> <p>tig le daltaí...</p> <ul style="list-style-type: none"> bheith ag éisteacht go géar; ról a fhorbairt; rud éigin tábhachtach a rá i ndíospóireacht; freagra cuí a thabhairt ar bharúlacha daoine eile to; faisnéis, smaointe agus barúlacha a chur in iúl agus a mhíniú go soiléir; stór focal cuí a úsáid; cur chuige le haghaidh labhartha a phleanáil; teicníochtaí agus sainréim teanga a úsáid le haird an duine atá ag éisteacht a choinneáil; dóigheanna neamhbhriathartha a úsáid le haird an duine atá ag éisteacht a choinneáil;
<p>Agus iad gafa le téacsanna trí léitheoireacht mhúnlaite, léitheoireacht i gcomhpháirt agus léitheoireacht faoi threoir, tig le daltaí...</p> <ul style="list-style-type: none"> a aithint go bhfuil brí le cló, pictiúir agus íomhánna; fuaimeanna agus siollaí áirithe a aithint; a thuiscint go léirítear fuaimeanna le litreacha; focail, comharthaí agus siombailí coitianta áirithe a aithint sa timpeallacht; leideanna amhairc a úsáid le heolas a aimsiú; teanga áirithe a bhaineann le leabhair a úsáid; ceisteanna a fhreagairt agus bheith ag labhairt ar a bhfuil léite acu. <p>páirt a ghlacadh i gceachtanna léitheoireachta múnlaiteach agus comhpháirteach agus teanga áirithe Ghaeilge a úsáid i gcomhthéacs</p>	<p>I raon de théacsanna gearra simplí, léitheoireacht os ard agus léitheoireacht chiúin araon,</p> <p>tig le daltaí...</p> <ul style="list-style-type: none"> imeachtaí agus faisnéis a thuiscint, a athinsint agus a chur in ord; straitéisí léitheoireachta a úsáid; faisnéis a roghnú le ceisteanna a fhreagairt; eolas aibíre agus leideanna amhairc a úsáid le faisnéis a aimsiú; cinéalacha agus gnéithe áirithe a aithint; ceisteanna a fhiafraí, barúlacha a chur in iúl agus réamhathrisí a dhéanamh. <p>forbairt teanga a léiriú tríd léitheoireacht múnlaiteach comhpháirteach</p>	<p>I raon de théacsanna a bhfuil níos mó ná alt amháin iontu le haghaidh cuspóirí éagsúla agus léitheoireacht os ard agus léitheoireacht chiúin araon ar bun,</p> <p>tig le daltaí...</p> <ul style="list-style-type: none"> príomhphointí agus faisnéis a thuiscint, a chur in ord agus a athinsint; straitéisí léitheoireachta a úsáid go neamhspleách; gnéithe eagraithe a úsáid le faisnéis a aimsiú agus a fháil; a thuiscint go bhfuil cineálacha agus gnéithe difriúla ann; faisnéis ón téacs a úsáid le tátail a dhéanamh; barúlacha a chur in iúl agus fáthanna a thabhairt <p><i>Tuiscint níos leithne ar theanga agus foclóireacht a léiriú tríd léitheoireacht múnlaiteach agus comhpháirteach</i></p>	<p>I raon de théacsanna dar faid dhifriúla le haghaidh cuspóirí éagsúla,</p> <p>tig le daltaí...</p> <ul style="list-style-type: none"> príomhphointí nó smaointe a thuiscint, a shainaitheint agus a achoimriú ; bheith ag léamh go neamhspleách; faisnéis ábhartha a aimsiú agus í a úsáid mar is cuí; príomhghnéithe a aithint agus an dóigh a bhfuil siad ceangailte de chineál agus chuspóir a thuiscint; bríonna intuigthe áirithe a thuiscint; barúlacha ar a bhfuil léite acu a mhíniú agus a chosaint. <p>Teanga agus foclóireacht níos saibhre a aithint agus a thuiscint</p>
<p>I gomhthéacs scríobh múnlaite agus scríobh i gcomhpháirt á leanúint acu faoi threoir múinteora, tig le daltaí...</p> <p>labhairt faoin ábhar a ba mhaith leo a</p> <ul style="list-style-type: none"> smaointe, mothúcháin agus idéanna a chur in iúl trí úsáid a bhaint as siombailí, pictiúir, focail, agus abairtí simplí; tabhairt faoi scríobh focal, ag tarraingt ar bhunscoileanna foghraíochta; tabhairt faoi eochairfhocail phearsanta a scríobh; litreacha cás íochtair agus litreacha cás uachtair a dhéanamh. 	<p>I raon d'fhoirmeacha, agus struchtúr simplí agus eagraíocht in úsáid,</p> <p>tig le daltaí...</p> <ul style="list-style-type: none"> bheith ag labhairt ar a mbeidh á scríobh acu agus ar an dóigh a gcuirfidh siad an scríbhneoireacht i láthair; athruithe a dhéanamh maidir le critéir chomhaontaithe; smaointe, mothúcháin agus idéanna a chur in iúl oná n-eispéiris féin, agus stór focal simplí in úsáid; poncaíocht bhunúsach a úsáid; gnáthfhocail choitianta a litriú agus a scríobh le go n-aithneofar iad; peannaireacht inléite a dhéanamh. 	<p>I raon d'fhoirmeacha, le haghaidh cuspóirí ar leith,</p> <p>tig le daltaí...</p> <ul style="list-style-type: none"> bheith ag labhairt ar a gcuid scríbhneoireachta agus í a phleanáil a gcuid scríbhneoireachta a fheabhsú; struchtúr agus ord a chur ar a gcuid scríbhneoireachta; smaointe, mothúcháin, idéanna agus barúlacha a chur in iúl; mionsonraí tacaithe a chur ar fáil; stór focal cuí a úsáid; foirm chúí a úsáid; use appropriate form; abairtí a thosú ar dhóigheanna difriúla; poncaíocht agus gramadach shimplí a úsáid go cruinn; focail choitianta topaice a litriú agus a scríobh i gceart; peannaireacht a dhéantar go cruinn agus atá comhsheasmhach maidir le méid a chur ar fáil. 	<p>I raon d'fhoirmeacha agus d'fhoirmáidí, le haghaidh spriocghrúpaí agus cuspóirí difriúla,</p> <p>tig le daltaí...</p> <ul style="list-style-type: none"> an scríbhneoireacht a sheiceáil chun í a fheabhsú maidir le cruinneas agus míniú; scríbhneoireacht a struchtúir, úsáid alt san áireamh; smaointe, mothúcháin, idéanna agus barúlacha a chur in iúl, ag tabhairt fáthanna san áit ar cuí sin; míniú a chur in iúl go soiléir, stór focal cuí agus leibhéal mionsonraí in úsáid; roghnú ó raon d'fhoirmeacha agus iad a úsáid le réir mar is cuí; raon de struchtúir abairte a úsáid; raon de phoncaíocht a úsáid go cruinn; gramadach agus litriú cruinn a úsáid go minic.

Riachtanais Reachtúla le haghaidh Cumarsáide trasna an churaclaim

Trasna an churaclaim, ag leibhéal ata fóirsteanach dá n-inniúlacht, ba chóir go gcuirfí ar chumas daltaí scileanna a fhorbairt i:

Éisteacht, Tuiscint agus Labhairt

Ba chóir go gcuirfí ar chumas daltaí:

- Bheith ag éisteacht le díospóireachtaí, mínithe, rólímir agus láithreoireachtaí agus bheith rannpháirteach iontu;

- tráchtanna a dhéanamh, ceisteanna a chur agus barúlacha daoine eile a fhreagairt;

- faisnéis, smaointe, barúlacha, mothúcháin agus samhluithe a chur in iúl agus stór focal atá ag leathnú in úsáid;

- bheith ag labhairt go soiléir agus a gcuid cainte a struchtúru le go dtuigfidh daoine eile smaointe;
- dóigheanna labhartha a oiriúnú don lucht éisteachta agus don chás;

- dóigheanna neamhbhriathartha a úsáid le smaointe a chur in iúl agus le dul i dteagmháil leis an duine atá ag éisteacht.

Léitheoireacht

Ba chóir go gcuirfí ar chumas daltaí:

- raon de théacsanna a léamh le faisnéis*, smaointe agus sult a fháil ;

- raon de straitéisí a úsáid le bheith ag léamh ar dhóigh níos neamhspleáiche;

- faisnéis a aimsiú, a roghnú agus a úsáid ó raon foinsí;
- smaointe, imeachtaí agus gnéithe i dtéacsanna a thuiscint agus a thaiscéaladh*;

- fianaise ó théacsanna * a úsáid le barúlacha a mhíniú.

*Nóta ar théacsanna: Tagraíonn téacsanna do smaointe a chuirtear in eagar le teachtaireacht a chur in iúl agus i láthair i bhfoirm scríofa, labhartha, amhairc agus shiombalach.

Scríobh

Ba chóir go gcuirfí ar chumas daltaí:

- bheith ag labhairt ar obair, í a phleanáil agus a chur in eagar;

- faisnéis, míniú, mothúcháin, samhluithe agus smaointe a chur in iúl ar dhóigh shoiléir eagraithe;

- smaointe a fhorbairt, a chur in iúl agus i láthair i bhfoirmeacha agus i bhformáidí éagsúla, agus acmhainní traidisiúnta agus digiteacha in úsáid le haghaidh spriocghrúpaí agus cuspóirí difriúla;

- bheith ag scríobh le cruinneas agus hoilteacht atá ag fás.

Dul Chun Cinn sa CHUMARSÁID trasna an churaclaim

Leibhéal 5

I raon de chomhthéacsanna foirmeálta agus neamhfoirmeálta agus le haghaidh cuspóirí éagsúla agus spriocghrúpaí difriúla,

tig le daltaí...

- bheith ag éisteacht le faisnéis agus smaointe ábhartha agus iad a shainaithint;
- rud éigin ábhartha le bheith a rá acu i ról dhifriúla;
- ceisteanna a chur le smaointe a thaiscéaladh agus a fhorbairt; le smaointe agus barúlacha a chosaint agus lena ndúshlán a thabhairt;

- faisnéis mhionsonraithe a chur in iúl go soiléir agus stór focal beacht in úsáid;

- a gcuid cainte a struchtúru;

- teicníochtaí agus sainréim teanga a úsáid le héifeachtaí a bhaint amach;

- dóigheanna neamhbhriathartha a úsáid le héifeachtaí a bhaint amach.

I raon de théacsanna dar fad difriúil le haghaidh cuspóirí éagsúla, ar a n-áirítear téacsanna nach mbaineann go sonrach lena raon aoise féin,

tig le daltaí...

- mionsonraí, próisis príomhphointí nó idéanna a thuiscint, a shainaithint agus iad a achoimriú;
- faisnéis a roghnú agus a bhainistiú ó raon d'fhoinsí;
- cuspóirí scríbhneoirí agus roinnt mínithe agus dearcaí intuigthe a aithint agus a shainaithint;
- idirdhealú a dhéanamh idir fíric agus barúil;
- cur síos ar theanga, struchtúr agus láithreoireacht ;
- tagairt a dhéanamh do théacs le barúlacha a chosaint agus le tátaí a dhéanamh.

Saibhreas teanga agus foclóireacht chuí a úsáid

I raon d'fhoirmeacha agus d'fhormáidí, le haghaidh spriocghrúpaí agus cuspóirí difriúla, ar a n-áirítear an rud foirmiúil,

tig le daltaí...

- athdhréachtú le míniú a fheabhsú;
- scríbhneoireacht a struchtúru go loighciúil soiléir;
- stór focal cruinn a úsáid le smaointe, idéanna, faisnéis a chur in iúl agus le barúlacha a chosaint;
- scríbhneoireacht a mheaitseáil le cuspóir agus spriocghrúpa;
- faisnéis a chur i láthair go héifeachtach, stíl foirmiúil á húsáid san áit ar cuí sin;
- struchtúr abairte a chruthú a bheidh ina gcuidiú míniú a chur in iúl;
- réimse poncaíochta a úsáid go comhsheasmhach cruinn;
- bheith cruinn sa ghramadach agus sa litriú

Leibhéal 6

I raon de chomhthéacsanna foirmeálta agus neamhfoirmeálta agus le haghaidh cuspóirí éagsúla agus spriocghrúpaí difriúla,

tig le daltaí...

- bheith ag éisteacht le faisnéis choimpléascach agus bríonna intuigthe a shainaithint;
- díospóireacht a chur chun cinn i ról dhifriúla;
- a dtuiscint ar smaointe daoine eile a chur i bhfocail, agus mothálacht á léiriú acu;

- smaointe agus barúlacha choimpléascacha a chur in iúl agus a chosaint;
- faisnéis agus smaointe a mhíniú go soiléir loighciúil, agus dóigheanna cuí in úsáid chun tacú le príomhphointí;

- struchtúr agus ábhar na cainte a phleanáil agus a eagrú le bheith beacht, loighciúil agus soiléir;

- teicníochtaí agus sainréim teanga a úsáid le haird an duine atá ag éisteacht a choinneáil;

- dóigheanna neamhbhriathartha a úsáid le spéis an duine atá ag éisteacht a choinneáil.

I raon de théacsanna coimpléascacha, ar a n-áirítear iad siúd nach mbaineann go sonrach lena raon aoise féin,

tig le daltaí...

- an dóigh a n-eagraítear agus a bhforbraítear príomhphointí, mionsonraí , próisis nó idéanna a shainaithint;
- bheith ag léamh go criticiúil le comparáid a dhéanamh idir faisnéis ó raon d'fhoinsí;
- faisnéis a mheas agus a oiriúnú;
- dearcaí, línte réasúnaíochta agus laofacht a aimsiú;
- éifeachtaí, struchtúr agus láithreoireacht teanga a mhíniú ;
- go leor fianaise cuí a úsáid chun tacú lena n-idéanna agus a mbarúlacha.

Saibhreas teanga agus scileanna aistriúcháin a úsáid trasna an Churaclaim

I raon d'fhoirmeacha agus d'fhormáidí, le haghaidh cuspóirí difriúla agus i gcomhthéacsanna difriúla, ar a n-áirítear cásanna foirmiúla agus cásanna neamhchoitianta,

tig le daltaí...

- scríbhneoireacht a athdhréachtú ar mhaithe le héifeacht;
- idéanna, faisnéis agus barúlacha a chur in iúl ar dhóigh leanúnach fhorbartha;
- scríbhneoireacht a eagrú agus a chur i láthair ar mhaithe le héifeacht bheartaithe;
- úsáid chuí a bhaint as stíl agus ton;
- úsáid choimpléascach a bhaint as teanga agus abairtí;
- poncaíocht a úsáid ar mhaithe le héifeacht.

Leibhéal 7

I raon leathan de chomhthéacsanna foirmeálta agus neamhfoirmeálta, ar a n-áirítear spriocghrúpaí neamhchoitianta, agus le haghaidh cuspóirí éagsúla,

tig le daltaí...

- plé a dhéanamh ar an dóigh a gcuirtear faisnéis agus smaointe choimpléascacha in iúl;
- rud éigin sainiúil le bheith le rá acu i ról dhifriúla;
- páirt áititheach a ghlacadh i gcinnteoireacht, comhaontú agus dúshlán in úsáid;

- fianaise chuí ó réimse foinsí a úsáid chun tacú lena mbarúlacha agus a n-argointí ;

- faisnéis choimpléascach a chur in iúl trína míniú do dhaoine eile ar dhóigh úrnua;

- teicníochtaí agus sainréim teanga a úsáid le faisnéis choimpléascach agus smaointe a chur i láthair go héifeachtúil;

- dóigheanna neamhbhriathartha a úsáid le spéis an duine atá ag éisteacht a choinneáil.

Trasna raon d'fhoinsí coimpléascacha ar a n-áirítear iad siúd nach mbaineann go sonrach lena raon aoise féin,

tig le daltaí...

- idirdhealú a dhéanamh idir ábharthacht, iontaofacht agus cruinneas faisnéise;
- faisnéis a shintéisiú ó raon d'fhoinsí;
- éifeachtaí, struchtúr agus láithreoireacht teanga a mhíniú go beacht
- barúlacha a fhorbairt agus a leathnú, de réir fianaise atá eolach agus a roghnaíodh go maith.

Saibhreas teanga agus scileanna aistriúcháin a úsáid trasna an Churaclaim

I raon d'fhoirmeacha agus d'fhormáidí, le haghaidh cuspóirí difriúla agus i gcomhthéacsanna difriúla, ar a n-áirítear spriocghrúpaí fíora agus i gcásanna foirmiúla agus i gcásanna neamhchoitianta,

tig le daltaí...

- roghanna idirdhealaitheacha a dhéanamh maidir le teanga ar mhaithe le héifeacht a chruthú;
- idéanna agus barúlacha coimpléascacha a chur in iúl ar dhóigh leanúnach fhorbartha;
- faisnéis agus fianaise a úsáid chun tacú lena gcuid idéanna, anailise agus tátaí;
- stíl, ton agus láithreoireacht a mheaitseáil ar mhaithe le héifeacht a chruthú;
- úsáid choimpléascach a bhaint as teanga agus abairtí;
- poncaíocht a úsáid ar mhaithe le héifeacht.

Riachtanais le hAghaidh Úsáid na Matamaitice

Trasna an churaclaim, ag leibhéal ata fóirsteanach dá n-ábaltacht, ba chóir go gcuirfí ar chumas daltaí:

- na hábhair chúí, an trealamh agus an mhatamaitic chúí a roghnú le húsáid i gcás áirithe;
- eolas agus coincheapa na matamaitice a úsáid go beacht;
- bheith ag obair go córasach agus a gcuid oibre a sheiceáil;
- matamaitic a úsáid le fadhbanna a réiteach agus le cinní a dhéanamh; modhanna agus straitéisí a fhorbairt, ar a n-áirítear an mhatamaitic ó mheabhair;
- smaointe a fhiosrú, tuair a dhéanamh agus a thástáil agus bheith ag smaoineamh go cruthaitheach;
- eolas a aimsiú agus a bhailiú;
- eolas a léamh, a léirmhíniú, a eagrú agus a chur i láthair i bhformáidí matamaitice;
- tuiscint agus teanga na matamaitice a úsáid le ceisteanna a fhiafraí agus a fhreagairt, le labhairt ar smaointe agus iad a phlé agus le modhanna oibre a mhíniú; cumas airgeadais a fhorbairt;
- TFC a úsáid le fadhbanna a réiteach agus/nó a gcuid oibre a chur i láthair.

Cuimsiú/Raon

Uimhreas agus Ailgéabar

Dul Chun Cinn in ÚSÁID NA MATAMAITICE trasna an churaclaim

	Leibhéal 1	Leibhéal 2	Leibhéal 3
	Le fíor-rudaí á n-úsáid agus i ngníomhaíochtaí simplí,	I ngníomhaíochtaí simplí praiticiúla, i ngnáth-chomhthéacsanna inrochtana, ag úsáid TFC san áit ar cuí sin,	I ngníomhaíochtaí struchtúracha praiticiúla i ngnáth-chomhthéacsanna inrochtana, ag úsáid TFC san áit ar cuí sin,
	<p>tig le daltaí:</p> <ul style="list-style-type: none"> • na hábhair agus an trealamh atá de dhíth dá gcuid oibre a úsáid; • tosú ar eagraíocht a léiriú in obair phraiticiúil • labhairt ar dhóigheanna le gnáthfhadhbanna an lae a réiteach; straitéisí simplí cuntais a úsáid; • patrúin shimplí a lorg agus labhairt orthu agus tuair shimplí a dhéanamh; • eolas sonraithe áirithe a bhailiú agus labhairt air; • a gcuid oibre a léiriú le pictiúir agus rudaí in úsáid; • roinnt teanga simplí matamaitice a úsáid; 	<p>tig le daltaí:</p> <ul style="list-style-type: none"> • moltaí a dhéanamh faoin dóigh le dul i ngleic le gníomhaíocht/fadhb; • na hábhair, an trealamh agus na hoibríochtaí matamaitice a bheidh de dhíth a roghnú agus a úsáid; • tosú ar a gcuid oibre a sheiceáil • straitéisí simplí cuntais agus ó mheabhair a úsáid le háirimh a dhéanamh agus le fadhbanna a réiteach; • patrúin agus gaoil shimplí a aithint agus tuair shimplí a dhéanamh; • roinnt eolais a bhailiú agus a léirmhíniú; • dóigheanna le heolas a chur i láthair, a aimsiú agus a gcuid torthaí a thaifeadadh; • teanga shimplí matamaitice a úsáid le labhairt ar a gcuid oibre; 	<p>tig le daltaí:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dóigheanna difriúla le tabhairt faoi ghníomhaíocht a mholadh; • na hábhair, an trealamh agus an mhatamaitic atá de dhíth le haghaidh gníomhaíochta a roghnú agus a úsáid go cuí; • tosú ar a gcuid oibre a eagrú agus a gcrúineas a sheiceáil; • an mhatamaitic a úsáid le gnáthfhadhbanna simplí an lae a réiteach; • straitéisí éifeachtúla áirimh ó mheabhair a fhorbairt agus a úsáid; • patrúin agus gaoil a aimsiú agus a mhíniú agus tuair a dhéanamh; • eolas a aimsiú, a bhailiú agus a léirmhíniú; • a gcuid torthaí a thaifeadadh agus a chur i láthair ag úsáid formáidí simplí matamaitice; • teanga chúí matamaitice a úsáid lena gcuid oibre a phlé agus le cur síos uirthi;
	<p>Tig le daltaí:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uimhreacha a fhad le 10 ar a laghad a úsáid, meastachán a dhéanamh orthu, iad a shuimiú agus a dhealú; • tuiscint ar neamhathraitheacht uimhris; • réada, uimhreacha nó pictiúir a úsáid le patrúin athfhillteacha a chruthú agus le cur síos orthu; • boinn a aithint agus a úsáid. 	<ul style="list-style-type: none"> • slánuimhreacha a fhad le 100 ar a laghad a léamh, a scríobh agus a chur in ord; • a thuiscint gurb é ionad na dígite a léiríonn a luach; • leatha agus ceathrúna a thuiscint agus a úsáid; • patrúin suimithe agus dealaithe a fhad le 10 a úsáid leis an ghaol idir suimiú agus dealú a thuiscint; • siombail a úsáid le huimhir anaithnid a chur in iúl; • suimiú agus dealú a dhéanamh a fhad le 20 ar a laghad; • fíorais uimhreacha a fhad le 10 a mheabhrú; • straitéisí simplí a úsáid ó mheabhair agus ag obair le huimhreacha taobh istigh de 20; • gaoil idir na boinn uile a fhad le £1 a thuiscint agus an t-eolas seo a úsáid le gníomhaíochtaí siopadóireachta a dhéanamh. 	<ul style="list-style-type: none"> • slánuimhreacha a fhad le 1000 ar a laghad a thuiscint, a úsáid, a shuimiú, a dhealú agus a iolrú; • coincheap an ionadluacha i slánuimhreacha a thuiscint agus a úsáid; • meastachán a fháil go dtí an 10 nó an 100 is cóngaraí; • codáin shimplí a thuiscint agus a úsáid i gcomhthéacs; • patrúin shimplí uimhreacha taobh istigh den chearnóg 100 a aimsiú agus tosú ar chur síos orthu; • fadhbanna a bhaineann le roinnt i suímh phraiticiúla a réiteach; • fíorais uimhreacha a fhad le 20 a mheabhrú; • bheith eolach ar fhíorais iolraithe 2, 3, 4, 5 agus 10 agus an t-eolas seo a úsáid le fadhbanna a réiteach; • scileanna uimhris a úsáid le fadhbanna a réiteach i gcomhthéacs airgid a fhad le £10.

Riachtanais le hAghaidh Úsáid na Matamaitice

Trasna an churaclaim, ag leibhéal ata fóirsteanach dá n-ábaltacht, ba chóir go gcuirfí ar chumas daltaí:

na hábhair chuí, an trealamh agus an mhatamaitic chuí a roghnú le húsáid i gcás áirithe;

- eolas agus coincheapa na matamaitice a úsáid go beacht;
- bheith ag obair go córasach agus a gcuid oibre a sheiceáil;
- matamaitic a úsáid le fadhbanna a réiteach agus le cinní a dhéanamh;
- modhanna agus straitéisí a fhorbairt, ar a n-áirítear an mhatamaitic ó mheabhair
- smaointe a fhiosrú, tuair a dhéanamh agus a thástáil agus bheith ag smaoinemh go cruthaitheach;
- eolas a aimsiú agus a bhailiú;
- eolas a léamh, a léirmhíniú, a eagrú agus a chur i láthair i bhformáidí matamaitice;
- tuiscint agus teanga na matamaitice a úsáid le ceisteanna a fhiafraí agus a fhreagairt, le labhairt ar smaointe agus iad a phlé agus le modhanna oibre a mhíniú;
- cumas airgeadais a fhorbairt;
- TFC a úsáid le fadhbanna a réiteach agus/nó a gcuid oibre a chur i láthair.

Cuimsiú/Raon

Uimhreas agus Ailgéabar

Cruth, Spás agus Tomhais

Dul Chun Cinn in ÚSÁID NA MATAMAITICE trasna an churaclaim

Leibhéal 4

I ngníomhaíochtaí praiticiúla le struchtúr áirithe, i gcomhthéacsanna agus cásanna coitianta agus neamhchoitianta, ag úsáid TFC san áit ar cuí sin,

tig le daltaí:

- na hábhair, an trealamh agus an mhatamaitic atá de dhíth a aimsiú;
- a gcuid oibre féin a phleanáil agus a eagrú go córasach;
- a gcuid oibre a athbhreithniú agus an cruinneas a sheiceáil;
- réimse de straitéisí réiteach fadhbanna a úsáid;
- patrúin agus gaoil a fhiosrú, na torthaí a úsáid le tuair a dhéanamh;
- eolas a aimsiú, a eagrú agus a léirmhíniú;
- eolas a thairfeadh agus a chur i láthair go soiléir ag trácht ar a gcuid torthaí;
- teanga chuí matamaitice a úsáid lena gcuid oibre a phlé agus lena smaointeoireacht a mhíniú;

Tig le Daltaí:

- eolas ar ionadluach a úsáid le slánuimhreacha a iolrú faoi agus a roinnt ar 10 agus 100;
- codáin a úsáid le cur síos ar chainníochtaí agus chomhréireanna, agus áirímh shimplí a dhéanamh le codáin;
- coibhéiseacht codán a thuiscint;
- céatadán shimplí a thuiscint agus a úsáid i gcomhthéacsanna praiticiúla;
- rialacha simplí a chuirtear in iúl i bhfocail a léirmhíniú agus a fheidhmiú;
- bheith eolach ar fhíorais iolraithe a fhad le 10x10 agus an t-eolas seo a úsáid le fadhbanna a réiteach;
- slánuimhreacha a shuimiú, a dhealú, a iolrú agus a roinnt ag úsáid raon de mhodhanna meabhrach, scríofa agus áireamhain;
- uimhreacha a bhfuil dhá ionad de dheachúlacha ar a laghad iontu a shuimiú agus a dhealú;
- an gaol idir suimiú agus dealú a úsáid le háirímh shimplí a sheiceáil;
- roghanna a dhéanamh maidir le caitheamh airgid agus a luach a fháil;
- tuiscint ar dhóigheanna ar féidir íoc as earraí a léiriú.
- meastachán a dhéanamh ar fhad, 'mheáchan'/mhais, am agus theocht agus é a thomhas, agus an obair a dhéanamh le céim chuí chruinnis;
- an gaol idir aonaid mhéadracha a thuiscint agus na haonaid chuí mhéadracha a roghnú agus a úsáid i dtascanna;
- tomhais choitianta a shuimiú agus a dhealú;
- meastachán a dhéanamh ar an achar agus an toirt de chruthanna simplí trí chearnóga/chiúbanna, a chuntas ag úsáid aonaid chaighdeánacha;
- an imlíne ar chruthanna simplí a fháil;
- am analógach agus am digiteach a thuiscint agus a úsáid, agus nodaireacht am, pm agus 24-uair an chloig a úsáid.
- cur síos ar chruthanna rialta agus mírialta 2-T i dtéarmaí sleasa, uillinneacha, siméadrachta agus teisilíú;
- an gaol idir chruthanna 2-T agus 3-T a thaiscéaladh;
- teanga línte, uillinneacha agus suímh a thuiscint agus a úsáid;
- comhordanáidí sa chéad cheathrú a úsáid.

Leibhéal 5

I ngníomhaíochtaí iata nó neamhiata le struchtúr áirithe, i gcomhthéacsanna agus cásanna coitianta agus neamhchoitianta, ag úsáid TFC san áit ar cuí sin,

tig le daltaí:

- na hábhair, an trealamh, an mhatamaitic atá le húsáid a aimsiú;
- a gcuid oibre a phleanáil agus a dhéanamh go córasach agus go héifeachtúil;
- a gcuid oibre a athbhreithniú go neamhspleách, a fháil amach an bhfuil torthaí réasúnacha acu agus athruithe a dhéanamh san áit ar cuí sin;
- raon de straitéisí réiteach fadhbanna a úsáid, cur chuige nua a mholadh agus a thriail;
- tuair shimplí a dhéanamh agus a thástáil, a gcuid torthaí a achoimriú agus ráitis ghinearálta a dhéanamh;
- eolas a aimsiú, a fháil, a phróiseáil agus a léirmhíniú;
- eolas a thairfeadh agus a chur i láthair go cruinn cuí;
- teanga chuí matamaitice a úsáid le smaointe a chur in iúl go beacht;

- eolas ar ionadluach a úsáid le huimhreacha a bhfuil suas le dhá ionad de dheachúlacha iontu a iolrú faoi agus a roinnt ar 10 agus 100;
- meastachán a dhéanamh ar fhreagraí áireamh agus garfhreagra a fháil trí shlánú;
- an gaol idir codáin, deachúlacha agus céatadán choitianta a thuiscint;
- codáin shimplí agus céatadán de chainníochtaí a ríomh;
- tuiscint ar choibhéiseacht a úsáid le codáin a shuimiú agus a dhealú;
- uimhreacha diúltacha a thuiscint agus a úsáid i gcomhthéacsanna praiticiúla
- foirmírlí agus rialacha simplí a chur in iúl agus a úsáid le seichimh a dhéanamh i bhfocail agus/nó foirm shiombalach;
- uimhreacha a bhfuil suas le dhá ionad de dheachúlacha iontu a iolrú faoi nó a roinnt ar shlánuimhir;
- áirímh a sheiceáil trí oibríochtaí inbhéartacha a chur i bhfeidhm;
- roghanna eolacha a dhéanamh ar bhuiséadú agus chaiteachas pearsanta agus coincheap an úis a thuiscint agus airgead á chur i dtaisce nó á fháil ar iasacht.

- aonad méadrach amháin a athrú ina aonad eile;
- tomhais choitianta a shuimiú, a dhealú, a iolrú agus a roinnt;
- achar cearnóg, dronuilleog agus triantán dronuilleach agus toirt ciúbanna agus ciúbóideach a ríomh;
- scála a thuiscint agus a úsáid i gcomhthéacs léarscáileanna agus líníochtaí simplí;
- amchláir a léamh agus a léirmhíniú agus fadhbanna a bhaineann leo a réiteach.
- cruthanna 2-T a fhrithchaitheamh i líne;
- cur síos ar chruthanna coitianta 3-T;
- líonta de chruthanna 3-T a tharraingt;
- airíonna triantán agus ceathairshleasán a aimsiú;
- uillinneacha a thomhas, a tharraingt agus a lipéadú.

Sonraí á Láimhseáil

- sonraí a bhailiú, a ghrúpáil, a thaifeadh agus a chur i láthair i rangeatrimh áirithe;
- sonraí a léiriú agus a léirmhíniú agus réimse de ghraif , tháblaí agus léaráidí in úsáid;
- teanga na dóchúlachta a thuiscint agus a úsáid

- sonraí a bhailiú, a eagrú, a thaifeadh agus a léiriú;
- réimse de tháblaí, léaráidí agus ghraif a thógáil agus a léirmhíniú;
- leathán bailithe sonraí a dhearadh agus a úsáid;
- meán agus raon a ríomh agus a úsáid;
- dóchúlacht teagmhas a chur i gcomparáid lena chéile agus a chur in ord.

Riachtanais le hAghaidh Úsáid na Matamaitice

Trasna an churaclaim, ag leibhéal ata fóirsteanach dá n-ábaltacht, ba chóir go gcuirfí ar chumas daltaí:

- na hábhair chuí, an trealamh agus an mhatamaitic chuí a roghnú le húsáid i gcás áirithe;
- eolas agus coincheapa na matamaitice a úsáid go beacht;
- bheith ag obair go córasach agus a gcuid oibre a sheiceáil;
- matamaitic a úsáid le fadhbanna a réiteach agus le cinní a dhéanamh;
- modhanna agus straitéisí a fhorbairt, ar a n-áirítear an mhatamaitic ó mheabhair;
- smaointe a fhiosrú, tuair a dhéanamh agus a thástáil agus bheith ag smaoineamh go cruthaitheach;
- eolas a aimsiú agus a bhailiú;
- eolas a léamh, a léirmhíniú, a eagrú agus a chur i láthair i bhformáidí matamaitice;
- tuiscint agus teanga na matamaitice a úsáid le ceisteanna a fhiafraí agus a fhreagairt, le labhairt ar smaointe agus iad a phlé agus le modhanna oibre a mhíniú;
- cumas airgeadais a fhorbairt;
- TFC a úsáid le fadhbanna a réiteach agus/nó a gcuid oibre a chur i láthair.

Cuimsiú/Raon

Uimhreas agus Ailgéabar

Cruth, Spás agus Tomhais

Sonraí á Láimhseáil

Dul Chun Cinn in ÚSÁID NA MATAMAITICE trasna an churaclaim

Leibhéal 6

Trí phlé, fadhbanna gnácha agus neamhghnácha a réiteach agus an neamhspleáchas acu ag méadú i réimse leathan de chomhthéacsanna agus chásanna coitianta agus neamhchoitianta, ag úsáid TFC san áit ar cuí sin,

tig le daltaí:

- gníomhaíocht a phleanáil trí chéimeanna comhpháirte a aimsiú agus a chur i seiceamh;
- raon d'ábhair/threalamh, teicnící matamaitice agus straitéisí réiteach fadhbanna a bhíonn de dhíth chun cuspóir gníomhaíochtaí a chur i gcrích, a mheas agus a aimsiú;
- a gcuid oibre a dhéanamh go córasach agus go héifeachtúil le céim chuí cruinnis;
- a gcuid oibre a athbhreithniú, agus gnáthaimh seiceála chuí in úsáid agus a n-éifeachtacht á meas ag gach céim;
- an cur chuige acu a oiriúnú de réir mar is gá;
- tuair a dhéanamh agus a thástáil, ráitis ghinearálta agus conclúidí a tharraingt;
- eolas ó réimse foinsí a fháil, a phróiseáil agus a léirmhíniú;
- réimse de dhóigheanna oiriúnacha a úsáid le torthaí a chur i láthair, agus gnásanna aitheanta á leanúint acu;
- teanga chuí matamaitice a úsáid lena gcuid oibre a chur in iúl agus a mhíniú do spriocghrúpa is leithne;

Tig le Daltaí:

- áirimh a dhéanamh le huimhreacha dar méid ar bith i gcomhthéacsanna praiticiúla;
- coibhéiseachtaí idir codáin, deachúlacha agus céatadáin a úsáid le fadhbanna a réiteach;
- deachúlacha a shuimiú, a dhealú, a iolrú agus a roinnt ceart go dtí ionaid áirithe de dheachúlacha;
- codáin, ar a n-áirítear uimhreacha measctha, a shuimiú agus dhealú;
- cóimheas agus comhréir a thuiscint, a úsáid agus a ríomh;
- céatadáin a úsáid i gcomhthéacsanna ábhartha le háirimh a dhéanamh;
- coincheapa matamaitice a fheidhmiú ar raon de chásanna airgeadais;
- nodaireacht ghnásúil a úsáid in ailgéabar;
- foirmlí a úsáid;
- foirmlí simplí a athchóiriú.
- imlíne ciorcal agus cruthanna ilchodacha a ríomh;
- achair ilchodacha maidir le cearnóga, dronuilleoga agus triantáin a ríomh;
- achar dromchla agus toirteanna ilchodacha ciúbanna agus ciúbóideach a ríomh;
- tomhais a bhaineann le haonaid mhéadracha agus, san áit ar cuí sin, le haonaid impiriúla, a úsáid, a athrú agus a ríomh;
- tomhais chomhshuite a thuiscint agus a úsáid ;
- scála a úsáid le toisí a oibriú amach;
- léiriúcháin 2-T de chruthanna of 3-T a aithint.

- modhanna éagsúla a úsáid le sonraí scoite agus sonraí leanúnacha a bhailiú agus a thairfeadh;
- léaráidí agus graif éagsúla a thógáil ar shonraí scoite agus sonraí leanúnacha agus iad a léirmhíniú;
- an t-airmheán agus an mód a fháil agus a úsáid;
- an raon agus tomhas amháin de mheán a úsáid le dhá thacar de sonraí a chur i gcomparáid;
- scála na dóchúlachta ó 0 go 1 a thuiscint agus a úsáid agus dealraitheacht nó comparáideacht a chur in iúl;
- coincheap an árachais mar dhóigh le priacal a mhaolú a thuiscint.

Leibhéal 7

Trí phlé, fadhbanna gnácha agus neamhghnácha a réiteach agus an neamhspleáchas acu ag méadú i réimse leathan de chomhthéacsanna agus chásanna coitianta agus neamhchoitianta, ag úsáid TFC san áit ar cuí sin,

tig le daltaí:

- ceisteanna a chur le fadhb nó cás a aimsiú; ar dhóigh ab fhearr
- gníomhaíocht a phleanáil, agus na fáthanna ar roghnaigh siad struchtúr agus cur chuige á míniú;
- na hábhair/trealamh, teicnící matamaitice agus straitéisí réiteach fadhbanna a bhíonn de dhíth a mheas agus a aimsiú; agus míniú áirithe ann
- réimse de theicnící agus nodaireacht chuí matamaitice a úsáid
- athbhreithniú criticiúil a dhéanamh ar a rathúla a bhí a gcuid gníomhaíochtaí, ag seiceáil a oiriúnaí atá leibhéal a gcuid cruinnis agus torthaí, agus aon laigí a mheas.
- cur chuige eile a mheas agus é a oiriúnú de réir mar is gá;
- tuair a dhéanamh agus a thástáil agus iarracht a dhéanamh na ráitis ghinearálta a mhíniú;
- sonraí/eolas ó níos mó ná foinse amháin a mheas, a aimsiú, a fháil agus a anailísiú;
- modhanna cuí a roghnú agus a úsáid le torthaí a léiriú, agus gnásanna aitheanta á leanúint acu;
- teanga chuí matamaitice a úsáid lena gcuid torthaí nó réiteach a mhíniú agus a chosaint ;

- ardfheidhmeanna áireamhain a úsáid le háirimh choimpléascacha a dhéanamh;
- uimhreacha a shlánú ceart go dtí líon cuí d'ionaid dheachúlacha agus d'fhigiúirí bunúsacha;
- uimhir amháin a scríobh mar chéatadán d'uimhir eile, méadú agus laghdú céatadánach a ríomh, agus an chéad chainníocht a fháil nuair a thugtar an toradh ar athrú céatadánach;
- na ceithre oibríocht a úsáid le codáin;
- comhréir inbhéartach a thuiscint agus a úsáid;
- réimse de thoisí a mheas le cinní eolacha airgid a dhéanamh;
- sloinn, cothromóidí agus foirmlí simplí ailgéabair a ionramháil;
- cothromóidí líneacha a fhoirmliú;
- dhá chomhchothromóid líneacha a réiteach trí ghráf a tharraingt.

- treo-uillinneacha 3 fhigiúir a úsáid le treo a shainmhíniú;
- cruth 2-T a mhéadú le fachtóir scála áirithe;
- áirimh faid agus achair a dhéanamh ar cheathairshleasáin agus ar an chiorcal;
- Teoirim Pythagoras a thuiscint agus a fheidhmiú;
- fadhbanna coimpléascacha a bhaineann le himlíne, hachar dromchla agus toirt a réiteach;
- é a thuiscint go bhfuil lamháil earráide de leath an aonaid tugtha ag tomhais.

- líne fiosrúcháin dá gcuid féin a chur i bhfeidhm, modhanna cuí bailithe sonraí a úsáid, agus na torthaí a léirmhíniú agus a léiriú;
- táblaí minicíochta agus léaráidí a thógáil do thacar de sonraí leanúnacha agus iad a léirmhíniú ;
- meastachán a dhéanamh ar an mheán do thacar de sonraí grúpáilte agus an meán (meán, airmheán nó mód) is cuí a roghnú le haghaidh líne áirithe fiosrúcháin;
- minicíocht choibhneasta a thuiscint agus a úsáid mar mheastachán dóchúlachta agus an minicíocht ionchais a ríomh;
- a gcuid eolais ar na rialacha dóchúlachta a chur i bhfeidhm chun toradh/teaglaím de thorthaí a ríomh.

Riachtanais le hAghaidh Úsáid FCT trasna an Churaclaim

Trasna an churaclaim, ag leibhéal atá fóirsteanach dá n-inniúlacht, ba chóir go gcuirfí ar chumas daltaí scileanna FCT a úsáid chun:

Iad a thaiscéaladh

- sonraí agus faisnéis a rochtain agus a bhainistiú;
- faisnéis a thaighde, a roghnú, a phróiseáil agus a léirmhíniú;
- imscrúduithe agus réamhaithrisí a dhéanamh, agus fadhbanna a réiteach trí idirghníomhú le huirlisí digiteacha;

Iad a chur in iúl

- smaointe agus faisnéis a chruthú, a fhorbairt agus a chur i láthair agus i gcló ag úsáid réimse de mheáin dhigiteacha;
- faisnéis agus táirgí ilmheánacha a ionramháil ag úsáid réimse de shócmhainní.

Iad a mhalartú

- cumarsáid a dhéanamh ag úsáid réimse de mhodhanna agus d'uirlisí comhaimseartha;
- smaointe a roinnt, a chomhoibriú, a mhalartú agus a fhorbairt go digiteach.
- tuiscint an dóigh chun coinneáil sábháilte agus iompraíocht inghlactha ar líne a thaispeáint.

Iad a mheas

- obair a phlé, a athbhreithniú agus a fheabhsú, an próiseas agus an toradh á gcur san áireamh;
- na foinsí agus na hacmhainní a bhí in úsáid a mheas.

Iad a léiriú

Dul Chun Cinn in Úsáid FCT trasna an churaclaim

Leibhéal 1 Tig le daltaí	Leibhéal 2 Tig le daltaí	Leibhéal 3 Tig le daltaí	Leibhéal 4 Tig le daltaí	Leibhéal 5 Tig le daltaí	Leibhéal 6 Tig le daltaí	Leibhéal 7 Tig le daltaí
faisnéis a rochtain ó fhoinsé dhigiteach ar leith a gcuid smaointe a chur i láthair ar dhóigheanna dífríúla ar a n-áirítear foirmeacha grafacha gléas nó timpeallacht dhigiteach a thaiscéaladh agus idirghníomhú leo	faisnéis a rochtain, a roghnú agus a úsáid ó fhoinsé dhigiteach ar leith sonraí a bhailiú, a iontráil agus a chur i láthair, agus breathnuithe á ndéanamh gléas nó timpeallacht dhigiteach a úsáid le sraith de threoracha a dhéanamh	faisnéis a rochtain, a roghnú, eagar a chur uirthi agus í a úsáid ó fhoinsí digiteacha ar leith sonraí a bhailiú, a iontráil, a eagrú agus a chur i láthair, agus conclúidí a dhéanamh gléas nó timpeallacht dhigiteach a úsáid le sraith de threoracha a dhéanamh agus a chur in eagar, le réamhaithrisí a dhéanamh agus le fadhbanna a réiteach.	sócmhainní a thaighde, a roghnú, eagar a chur orthu agus iad a úsáid ó réimse d'fhoinsí digiteacha sonraíocht a thógáil, bunachar sonraí a chruthú, an tsonraíocht a chur isteach, a eagrú, a chuardach agus a chur i láthair agus conclúidí a dhéanamh. fadhbanna i dtimpeallacht dhigiteach a thaiscéaladh agus a réiteach	sócmhainní a thaighde, a roghnú, eagar a chur orthu agus iad a úsáid agus a mheas ó réimse d'fhoinsí digiteacha fadhbanna i réimse de thimpeallachtaí digiteacha a thaiscéaladh agus a réiteach	sócmhainní a thaighde, a roghnú, eagar a chur orthu agus iad a úsáid agus a mheas ó réimse d'fhoinsí digiteacha fadhbanna i dtimpeallachta digiteacha a thaiscéaladh agus a réiteach tríd fhorbairt agus láimhsiú samhlacha iompar inghlactha ar líne a thaispeáint ag úsáid prótacail chomhaontaithe	sócmhainní a thaighde, a roghnú, eagar a chur orthu agus iad a úsáid agus a mheas ó réimse d'fhoinsí digiteacha, a fuarthas agus a chruthaíodh, ag déanamh idirdhealú ar bhainteach, iontaofacht agus chruinneas na faisnéise seo, ag seasamh le agus ag déanamh tagartha ar a bhfoinsí fadhbanna i dtimpeallachta digiteacha a thaiscéaladh agus a réiteach tríd dheardh réiteach chun tabhairt faoi riachtanais an úsáideora iompar inghlactha ar líne a thaispeáint, ag léiriú tuisceana ar ghnásanna agus phrótacail a bhaineann le timpeallachta dífríúla
smaointe a chur in iúl trí phictiúir a chruthú agus téacs a chumadh trína nguthú féin a chur isteach	téacs a chruthú agus a chur in eagar ar scáileán, íomhánna agus/nó fuaim a chomhcheangal	Smaointe a chur in iúl agus a fhorbairt trí théacs a chruthú agus a chur in eagar ar scáileán - é seo a chomhcheangal le híomhánna fóirsteanacha roghnaithe agus/nó fuaim	sócmhainní a fuarthas nó a féin-táirgíodh a phróiseáil, ar a n-áirítear téacs, uimhreas, fuaim, íomhánna neamhbheo nó beo, agus iad seo a chomhcheangal lena gcuid oibre a chruthú, a chur i láthair agus in iúl, agus tuiscint ar an spriocghrúpa agus ar an chuspóir á léiriú acu	sócmhainní a fuarthas nó a féin-táirgíodh a phróiseáil, téacs, uimhreas, fuaim, íomhánna neamhbheo agus beo á n-imeascadh chun a dtáirgí a chruthú, a chur i láthair agus in iúl, agus tuiscint ar an spriocghrúpa agus ar an chuspóir á léiriú acu	meascán de théacs, uimhreacha, fhuaim, íomhánna neamhghluaisteacha agus gluaisteacha a láimhsiú agus a imeascadh chun a bhfaisnéis agus táirgí ilmheánacha a chruthú, a chur i láthair agus a chur in iúl do spriocluachtanna ar leith agus do chuspóirí	úsáid a bhaint as réimse chuí áiseanna bogearraí, ar féidir físeán digiteach, bogearraí ceapadóireachta gréasáin agus ilmheán bheith san áireamh, chun réiteach a dhéanamh a thabharfaidh faoi riachtanais an úsáideora
		a tuiscint gur féidir modhanna digiteacha a úsáid le faisnéis a chur in iúl agus fios bheith acu an dóigh chun iompar cuí a thaispeáint ar líne	modhanna comhaimseartha digiteacha a úsáid le faisnéis a chur in iúl	réimse de mhodhanna comhaimseartha digiteacha a úsáid le faisnéis a chur in iúl, a roinnt agus a mhalartú lena bpiarghrúpa	réimse de mhodhanna comhaimseartha digiteacha a úsáid le faisnéis a chur in iúl, a roinnt agus a mhalartú le piarghrúpa, saineolaithe agus úsáideoirí deiridh	úsáid a bhaint as modhanna comhaimseartha cumarsáide chun smaointe agus faisnéis a chomhoibriú, a roinnt agus a mhalartú le piarghrúpa, saineolaithe agus úsáideoirí deiridh, a chuireann le timpeallacht chomhoibrítheach dhomhanda
	bheith ag labhairt ar an dóigh lena gcuid oibre a fheabhsú	a gcuid oibre a mhodhnú	uirlisí agus gnéithe fóirsteanacha FCT a úsáid lena gcuid oibre a fheabhsú	uirlisí agus gnéithe fóirsteanacha FCT a úsáid lena gcuid oibre a fheabhsú ar bhonn leanúnach agus le smaoinreamh ar phróiseas agus thoradh	athbhreithniú a dhéanamh ar úsáid FCT, ag luacháil agus ag seasamh leis na próisis agus na torthaí go rialta	athbhreithniú a dhéanamh ar úsáid FCT, ag tástáil agus ag athrú oibre mar is cóir, ag bailiú agus ag tabhairt freagraí ar thuairimí na n-úsáideoirí deiridh agus ar riachtanais cliaint

- a gcuid oibre stóráilte a bhainistiú agus a chur i láthair;
- a gcuid foghlama trasna an churaclaim a chur ar taispeáint.

a gcuid oibre a phriontáil	a gcuid oibre a shábháil	a gcuid oibre a shábháil lena húsáid lá is faide anonn, agus comhadainmneacha bríocha in úsáid	a gcuid oibre a eagrú, a stóráil agus a aisghabháil	a gcuid oibre a eagrú, a stóráil agus a choinneáil	bainistigh a n-obair stóráilte, ag léiriú tuisceana ar fhormáid, iniomparthacht agus mhéid	bainistigh, stóráil, agus cuir obair i láthair ag glacadh ar bord formáid, méid, iniomparthachta, cóipchirt agus déanamh leagain
		a gcuid oibre a roghnú agus a stóráil i mbanc digiteach lena gcuid foghlama a chur ar taispeáint	a gcuid oibre a roghnú agus a eagrú i mbanc digiteach lena gcuid foghlama a chur ar taispeáint	banc digiteach dá gcuid oibre a bhainistiú lena gcuid foghlama a chur ar taispeáint trasna an churaclaim	banc digiteach dá gcuid oibre a fhorbairt, a choinneáil agus a chur i láthair lena gcuid foghlama a chur ar taispeáint trasna an churaclaim	úsáid a bhaint as uirlisí cuí TFC chun banc digiteach oibre, atá comhdhéanta go loighciúil, a fhorbairt, a bhainistiú agus a chur i láthair lena gcuid foghlama a chur ar taispeáint trasna an churaclaim